

Epaiketa politikoak

Bake prozesuen arrastoa 18/98tik Udalbiltzara

Auzitegi Nazionalak Udalbiltzako auziari emandako absoluzioak interpretazio ugari izan ditzake. Askok egun bizi dugun momentu politiko bereziaren parametroetan kokatu du. Iraganari begiratzen badiogu, badago arrazoirik hori pentsatzeko, eta logikak ere hori dio: jatorri politikoa duten auzi judizialak testuinguru politikoaren menpe daude.

URKO APAOLAZA

“ZUZENBIDE ESTATUA ez dago tre-guan” esan zuen Rubalcabak, ETAk irailean ekintza armatuen etetea iragarri zuenean. Aldiz, urtarrilaren 10eko prentsurrekoan bere buruari egindako galdera eta erantzuntan ez zuen hori adierazi behar izan. Segur aski jakitun zelako egun gutxira zer gertatuko zen: ustez ETArekin zerikusia duten bi pertsonen atxiloketa lehenik, “*Ekinen* egituraren” eta Apurtu.org webgunearen kontrako operazioa eta torturak ondoren. Hori izan da estatu aparatuek su-eten “egiaztagarri, iraunkor eta orokorrari” emandako lehen erantzuna. Bestalde, ez dirudi Espainiako Gobernu ezker abertzale ilegala legezatzeko tenorean dagoenik, lurrikara politikoa litzateke, orain arteko jarrera irmoaren erabat kontrakoa, eta krisiak zauritutako Zapateroren Gobernu ez dago horrelako astinduetarako.

Baina inozoa litzateke “aukera historiko” hau ez baliatzea 2012ko hauteskunderi begira. Beste kontu bat da zein estrategia eta bitarteko erabiliko dituen *superministroak* horretarako. Egundak irekita dauden auzi judizial politikoak joko taula horretako piezak dira. Ez da kasualitate Gernikako Adierazpenean esatea prozesu judizial horiek “berraztertu” behar direla; puntu hori funtsezkotzat dute adierazpenearen sinatzaileek, eszenatoki berri baterantz egiteko. “Gu peoitxo

Udalbiltzako auzia salatzen egindako ekimen ugarietako bat.

batzuk besterik ez gara” zioen Udalbiltzako Maribi Ugarteburuk epaituak izan ziren garaian egin genion elkarrizketan, eta Auzitegi Nazionalak joan den astean emandako absoluzio sententzia pozgarria parametro horietan uler liteke. Gómez Bermúdezek hilabeteko epean sententziatuko zutela iragarri zuen, baina azkenean hiru hilabete igaro dira epaiketa bukatu zenetik. ETArekin su-etenaren aurreko giro itzaropentsuak eta azken komunitatuaren edukiak tribunalaren erabakian nolabaiteko eragina izan

duela pentsatzeko arrazoirik bada-go. Are gehiago iraganeko esperientziari begiratzen badiogu, 2006ko bake prozesuari, alegia.

2006ko esperientzia

Auzitegi Nazionalak aste gutxiren buruan polizia operazioak eta absoluzio epaiak agindu ditu. Kontraesankorra dirudi, baina auzitegien barruko pelikulak ez du zerikusirik kanpokoarekin, Espainiako Gobernuak ez ezik, eskuin kontserbadoreenak ere mugitzen ditu hariak etxe horretan. 2006ko bake prozesua

ANDONI CANELLADA / ARGAZKI PRESS

Espainiako Auzitegi Nazionala, Madrilgo Prim kalean.

ere bistakoa zen, aurretiaz bilaturiko zantzuen *colage* horrekin jokatu izan baitute akusazioek. Zer aldatu da? Testuingurua, jakina. Dena den, ez da ahaztu behar epaimahaiaik aurrekari garrantzitsu bat zuela eskuartean –Egunkaria kasuarena–, eta Javier Gómez Bermúdez epaimahaiburua izan zela ordukoan ere.

Egunkariaren epaiarekin gertatu bezala, Udalbiltzakoan tribunalak argibide mamitsuak ematen ditu absoluzioa esplikatzeko. Polizia txostenak frogatzen du; ETAREN ideia batzuekin bat egitea ez dela delitua dio; edozein ideia, baita “sezesionista” ere, defendatzea zilegi dela argitzen du; ustez ETARENak diren *Zutabe* eta beste dokumentuen interpretazioak ez direla arrazoizkoak azpimarratzen du... “Ekimen nazionalista, baina ez terrorista”, horixe izan da denen ahotan gehien azpimarratu den esaldia. Ur sakonetan sartzen da epaimahaia, ez luke zertan hainbeste busti behar, baina bustitzen da. Dena den, auziak egindako kalteez ezer gutxi dio, eta zortzi urte linboan egon ondoren, auzipetu askok sentsazio arraroarekin hartu du epaia.

Egunkaria eta Udalbiltzako kasuek jurisprudenzia berria ireki dezakete epaitzearen dauden beste makrosumariorie begira. Eta aztertu beharko litzateke zer ondorio juridiko izango duten epai horiek jadanik epaituak izan diren auzietan. Udalbiltzaren kasuan gainera, fiskalak akusatu egin zuen Garzón epaile

instruktorearen argudio berak erabiliz eta hamarna urteko kartzela zigorra eskatu zuen. Aldiz, orain absoluzioari helegiterik jartzeko asmorik ez du agertu, sententziak dioena onartuz.

Bateragunea

2009ko urriaren 13an Espainiako Polizia LABek Donostiako Igara auzoan duen egoitzan sartu zen eta hainbat lagun eraman zituzten atxilotuta: Rafa Diez, Arnaldo Otegi, Arkaitz Rodríguez, Rufi Etxeberria, Miren Zabaleta, Txelui Moreno, Mañel Serra eta Sonia Jacinto. Baltasar Garzón epaileak agindu zuen operazioa Batasuna “berregitea” egotzita; Bateragunea deitu zion auziari. Gerora ikusi denez, eta atxiloteten ondorengo ekimenek hala erakutsi dute (Altsasuko Adierazpena, *Zutik Euskal Herria* agiria, eragile subiranistekin sinaturiko akordioak...), ezker abertzaleko kide horiek bake prozesu berria hasteko lanean ari ziren. Operazio hori burutu eta urtebete pasatxora Bateragunea auzia epaiketaren atarian da. Efikazia harrigarria erakutsi du oraingotan, bestetan hainbeste urtez atzeratu izan den Auzitegi Nazionalako burokraziak. Gerry Adams-en esanetan Espainiako Gobernuak Arnaldo Otegi aske utzi behar luke, kartzelan egotea oztzopoa delako “bakea lortzeko”. Zerikusirik ote du Adamsek esandakoak Bateragunea auziak hartutako abiada frenetikoarekin? Zein atakatan utzi nahi dute Otegi bake prozesua martxan

den honetan? Hamarna urteko kartzela zigorra eskatzen du fiskaltzak auzi horretako zortzi epaituentzat.

Bestalde, Bateraguneko ez da ilegalizaturiko ezker abertzaleak datozen hilabeteetan aurre egin beharko dion auzi bakarra. Batasunaren kontrako epaiketa ere –*herriko tabernen auzia*–, laster izango da. Garzónek 2002an agindu zuen Batasunaren kontrako lehen operazioa eta 2008ko apirilean amaitu zuen sumarioa. 41 lagun daude auzipetuta eta zortzi eta hamabi urte artoeko kartzela zigorrak eskatu ditu fiskalak. Horrez gain, EHAK-ANVren kontrako auzian 43 pertsona epaiketaren zain daude; horietako askok kartzela aldi luzeak igaro dituzte, 2007ko urrian Segurako sarekadan atxilotu eta joan den urtera arte behin-behineko askatasuna lortu ez zutelako. Azken hilabeteetan, berriz, Segi, Askapena eta hainbat abokaturen kontrako operazioak izan dira.

Dozenaka kide daude makrosumariorietan harrapatuta eta auzitegi-tatik zintzilik. Beste dozenaka jadanik epaituak izan dira eta kondena luzeak betetzen ari dira espetxeetan. Ez da azeria izan behar jakiteko Espainiako Justizian eragiteko indarra duten Gobernuak eta estatu aparatuek hori erabiliko dutela ETAREN su-etenak irekitako garai berria baldintzatzeko. Aldiz, hau guztia ondo ateratzen bada, Gernikako Adierazpenak eskatzen duen “prozesu judizialen berrikuspena” egiteko aukera sortuko litzateke. Oraingoz, “fronte judiziala”, edo Rubalcabak dioen bezala, “Zuzenbide Estatua”, ez dago treguan. ■

SOLOZABAL

*Eskura ezazu teorikoa 5 egunetan
edozein gidabaimenerako*

- IKASTARO INTENTSIBOAK
- CAP IKASTAROAK
- ADR IKASTAROAK
- GARRAIOLARIEN LANBIDE-TREBAKUNTZAKO IKASTAROAK

☎ 943 217 390

www.solozabalautoeskolak.es